

ชื่อพื้นเมือง : คัดเค้า จีเก้า
 ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Oxyceros horridus* Lour.
 ชื่อวงศ์ : RUBIACEAE
 ชื่อสามัญ : -
 ประโยชน์ : ยอดอ่อน เป็นอาหารรับประทานได้ ยำ แกลั้มกับลาบ
 ผลอ่อนหรือผลแก่ เป็นผักจิ้มน้ำพริก ปลุกเป็นไม้ประดับ ปลุกเป็นแฉะๆ
 ปลุกเป็นไม้เลื้อยตามซุ้มหรือตามรั้ว
 ลักษณะวิสัย : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ต้นมีหนาม เนื้อเหนียว ใบเรียงตรงข้ามและมีหูใบอยู่ระหว่างก้านใบ

ดอกสีขาวบริเวณที่พบ : หลังอาคารศุภชน

สรรพคุณ :

ราก : รสเย็น ฝาดเล็กน้อย ขับและแก้ไข้เพื่อโลหิต แก้เลือดออกตามไรฟัน

ใบ : รสเฝื่อนเมา รักษาโรคโลหิตซ่าน แก้ไข้

ต้น : บำรุงโลหิต

เปลือกต้น : แก้เสมหะและโลหิตซ่าน แก้เลือดออกตามทวารทั้ง ๔

เถา : รสฝาด แก้เสมหะ บำรุงโลหิต แก้ไข้

ดอก : รสขมหอม รักษาโลหิตในกองกำเดา

ผล : รสฝาดอมเปรี้ยวเป็นยาขับฟอกโลหิตฤดูสตรีที่เน่าร้าย บำรุงโลหิต

หนาม : แก้ฝีประจำรอย แก้พิษฝีต่างๆ ลดไข้ ลดความร้อน แก้พิษไข้กาฬ

แก่น : ฝนน้ำดื่ม แก้ไข้

ต้นคัดเค้า

เป็นพรรณไม้ที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทยและในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้[5] โดยจัดเป็นพรรณไม้เถาเนื้อเหนียวแข็งหรือไม้พุ่มรอเลื้อย มีความสูงประมาณ 3-6 เมตร เปลือกลำต้นเรียบและเป็นสีน้ำตาล ลักษณะของลำต้นคดและยาว มักขึ้นพาดพันเลื้อยไปตามต้นไม้และกิ่งไม้ หากไม่มีที่เลื้อยพันก็จะเป็นไม้กิ่งเลื้อยกิ่งยืนต้นคล้ายกับนมแมว ตามลำต้นมีข้อ ซึ่งจะมีใบงอกออกเป็นคู่ ๆ และจะมีหนามแหลมโค้งงอพุ่งออกจากโคนใบมีลักษณะคล้ายกับเขาควางข้อละหนึ่งคู่ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของไม้ชนิดนี้ ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเพาะเมล็ด ปักชำ และการตอนกิ่ง แต่จะนิยมขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ด เพราะงอกได้ง่าย และต้นกล้าที่ได้จากการการเพาะเมล็ดจะมีความแข็งแรงและเจริญเติบโตได้เร็ว ต้องการน้ำไม่มากนักในการเจริญเติบโต สามารถเจริญเติบโตได้ดีทั้งในที่ที่มีแสงแดดจัดแบบเต็มวันและแสงแดดปานกลาง และมักขึ้นทั่วไปตามธรรมชาติในป่าเบญจพรรณตามภาคต่าง ๆ หรือตามสวน หรือตามที่รกร้างว่างเปล่า หรือมักปลูกกันไว้ตามบ้านหรือตามวัดเพื่อใช้ทำเป็นยาบ้างก็มี

ลำต้น

เป็นไม้รอเลื้อยเนื้อแข็ง หรือไม้พุ่มขนาดกลาง สูง 3-6 เมตร เนื้อไม้เหนียวมาก มีหนามแหลม ยาว 1 เซนติเมตร ปลายโค้งแข็งเป็นคู่ตามข้อและโคนใบ เปลือกลำต้นเรียบสีน้ำตาล กิ่งอ่อนเป็นรูปสี่เหลี่ยม ปลายกิ่งก้านมีสีเขียว

ใบคัตเค้า

ใบเป็นใบเดี่ยวออกตรงข้ามกัน ลักษณะของใบเป็นรูปรี (ลักษณะเรียวยาวคล้ายกับใบมะม่วง) ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ส่วนขอบใบเรียบ ใบมีขนาดกว้างประมาณ 4-5 เซนติเมตร และยาวประมาณ 6-12 เซนติเมตร หลังใบเรียบเป็นสีเขียวเข้มและเป็นมัน ท้องใบเรียบลื่นและมีสีอ่อนกว่า เนื้อใบเหนียวหนาแข็ง และมีหูใบขนาดเล็กลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมอยู่ระหว่างก้านใบ

ราก

รากของคัตเค้ายังนิยมใช้ต้มนกินแก้เลือดออกตามไรฟัน แก้ไข้ แก้ท้องเสีย และนิยมฝนกับน้ำขาว ข้าวรักษาฝี รักษาแผลทั่วไปโดยเฉพาะแผลสุนัขกัด หมอยาพื้นบ้านท่านหนึ่งเล่าว่า การใช้รากคัตเค้าฝนกับเขี้ยวเสื่อรักษาแผลที่ถูกสุนัขกัด จะช่วยรักษาแผลนั้นให้หาย และมีความเชื่อว่าจะทำให้สุนัขตัวที่กัดนั้นถึงแก่ความตาย

